

РЕЦЕНЗИЯ

съгласно заповед Р-345/16.02.2016г.

на Ректора на Тракийски университет Стара Загора, Медицински факултет

от доц. д-р Радост Спирилонова Асенова, д.м.

Катедра Урология и Обща медицина

Медицински факултет, Медицински университет – Пловдив

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
профессионално направление - Медицина
докторска програма – **Обща медицина**

Автор: д-р Севдалина Алексова Тодорова

Катедра: „**Обща медицина и очни болести**”, МФ, Тракийски университет Стара Загора

Тема: **Приоритетни проблеми в мениджмънта на съвременната обща медицинска практика (социологически анализ)**

Форма на докторантурата: **редовна**

Научен ръководител: проф. д-р Арман Постаджян, дн

Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали е в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на Тракийски университет Стара Загора и включва набор от изискуеми документи свързани с хода на процедурата.

Кратки биографични данни за докторанта

Д-р Севдалина Алексова е родена 1983г в град Стара Загора. Завърши гимназия „Христо Ботев“ в същия град. Висше образование докторантът завърши към Тракийски университет Стара Загора 2008г. Д-р Алексова започва своята професионална кариера като асистент в секция Обща медицина. 2014г. става редовен докторант към катедра

Обща медицина и очни болести. В последните пет години докторантката е преминала множество курсове и специализации в областта на научен интерес. Владее писменно и говоримо английски език.

Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Предоставеният ми за рецензиране труд е в областта на един актуален за страната ни проблем. Дейността в общата медицинска практика е базова, координираща и интегрираща цялостното здравно обслужване на пациентите и затова тя е възприета и поставена на приоритетна позиция в здравните системи. Тази ключова позиция на ОПЛ в модерните здравопазни системи изисква от фамилния лекар да се справя с редица предизвикателства, задължения и отговорности.

Здравната реформа в България стартира с радикални промени именно в извънболничната помощ с въвеждането на „институцията“ общопрактикуващ лекар. Общопрактикуващите лекари носят отговорност за управлението на човешки и материални ресурси, цялостната организация на работа в амбулаториите за ПИМП, достъпа до здравна информация, както и осигуряване на качествени медицински, социални и психологични грижи за пациента. Мултидисциплинарният подход в общата медицинска практика изисква разнородни знания и компетентности в редица области от страна на общопрактикуващия лекар, което налага непрекъснато повишаване на квалификацията, като предпоставка за осигуряване на необходимото качество на здравните дейности и подобряване на тяхната ефикасност. В този смисъл дисертационният труд на д-р Алекова е в изключително интерсна област.

Познаване на проблема

Детайлната разработка, включваща богата литературна справка и аналитичното представяне на данните показва добро познаване на проблема от дисертанта.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на д-р Севдалина Алекова е написан на ясен български език, с необходимата академичност на изразните средства, оформлен според изискванията. Изложен е на 149 стандартни страници, които са разпределени структурно в следните основни части: въведение; литературен обзор; цел и задачи; резултати и обсъждане; заключения и изводи; препоръки и приноси. Дисертационният труд е онагледен с 23 таблици, 65 фигури и 2 приложения.

Библиографията на дисертационния труд е обширна и обхваща значителен брой източници общо 191 заглавия, от които 81 на кирилица и 110 на латиница. Посочените литературни източници се отнасят за проучваната тема и обхващат последните 10

години. Цитациите са точни и коректни. На базата на литературните източници, детайлно са анализирани проблемите свързани с разработваната тема.

Литературният обзор е аналитичен и критичен, структуриран в седем раздела. Представени са задълбочено съвременни и базисни аспекти свързани с основни наименования, понятия и определения, разглеждани са здравеопазваните системи и произтичащите от тях разходи за здравеопазване в Европейските страни, системите на първична здравна помощ като организация и функциониране, направен е сравнителен анализ на обучението и професионално развитие по Обща медицина с оформящите се тенденции в това направление. Добро впечатление прави направленият анализ на модела на организация и функциониране на практиките за Първична медицинска помощ в България.

Основната цел на дисертацията е формулирана точно и ясно. За постигането на целта са набелязани четири основни задачи, добре дефинирани, логично произтичащи от нея.

Най-големият раздел в дисертационния труд представлява собственото проучване на д-р Алекова. Тази основна част от дисертационния труд се базира на добрата и съвременна методика на проучването, на богатството от изследваните единици, което води логично и до разнообразни и практически важни изводи в края на дисертацията. Проведеното пилотно проучване и използваните качествени методи позволяват да се фокусира и задълбочи изследването и обхващане на проблема детайлно. Получените резултати са представени и онагледени добре в обем от 67 стр. и покриват всички поставени от докторанта задачи.

Основните акценти в резултатите са насочени към представяне на данни за приоритетните проблеми, пред които е изправена съвременната обща медицинска практика. Набелязаните проблеми могат да бъдат обобщени в организационен, икономически и образователен аспекти.

Липсата на актуална, интегрирана информационна система между ОПЛ и останалите подсистеми на здравеопазването, както и обработката на значителния по обем документооборот води до сериозни отклонения от установените разбирания за качество на медицинската услуга. Отбелязано е и наличието на териториални диспропорции свързани с осигуреност на обсъждане от ОПЛ, трудностите с осигуряването на постоянно денонощен достъп до медицински услуги, обхвата на профилактична и промотивна дейност в общата практика, проблеми свързани с

финансирането. Всичко описано неминуемо е взаимосвързано и оказва неблагоприятен ефект върху качеството на оказваните грижи.

Анализът на действащата нормативна уредба за организацията, устройството и дейността на лечебните заведения за първична извънболнична медицинска помощ набелязва слаби страни, лимитиращи възможността за ефективно и ефикасно обсъждане, което дава основания да се изготвят препоръки към съответните органи и инстанции.

Наблюдаваните зависимости са анализирани подробно.

Частта с обсъждане на собствените резултатите и съпоставката им с тези на други източници е добре представена.

Изводите са систематизирани, произтичат от задълбочено извършеното проучване, имат практическо значение за проблема.

Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приносите на дисертацията са с подчертан научно-приложен характер и са резултат от проучването и дългогодишната работа на дисертанта д-р Севдалина Алексова. Представят се данни, които да послужат при разработването на стратегии и концепции за повишаване качеството на предлаганата първичната извънболнична медицинска помощ.

Препечка на публикациите по дисертационния труд

При разработване на дисертационния труд д-р Севдалина Алексова има публикувани 7 статии, в които е водещ автор на 5 от тях. Две от статиите са в списание Trakia Journal of Science, останалите пет в списание Science & Technologies.

Лично участие на докторанта

Дисертационният труд показва, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Автореферат

Представеният автореферат е съобразен с изискванията на правилниците като отразява систематизирано, ясно и точно целта, задачите, материал и методи, основните резултати, изводи и препоръки.

Критични забележки и препоръки

Нямам забележки по съществото на дисертационния труд, който е бил многократно преработван и съобразен с препоръките на предходен етап от процедурата по защита.

Лични впечатления

От представения дисертационен труд оставам с впечатление, че дисертанта проявява ангажираност към работата и любознателност в областа на научен интерес.

Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

С оглед кариерното развитие, препоръчвам на дисертанта да издаде монография, която ще спомогне получените данни да станат достояние до по-ширака аудитория.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд на д-р Севдалина Алекова е задълбочен и отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на Тракийски университет Стара Загора. Всичко това ми дава право и основание да дам своята положителна оценка за проведеното изследване и да предложа на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на д-р Севдалина Алекова в докторска програма по Обща медицина, защитена към Катедрата „Обща медицина и очни болести“, при Тракийски университет Стара Загора.

13.05.2016г.

Рецензент:

доц. Д-р Радост Асенова, дм

